

Nikola Babilonová

**Žena jako vyprávěcí strategie, ideová konstrukce a žitá zkušenost
v raných povídkách Marie Majerové**

posudek bakalářské práce

Ústav české literatury a komparatistiky FF UK

Nikola Babilonová si pro svou bakalářskou práci vybrala povídky Marie Majerové „o ženách a lásce“, které vyšly ve třech knižních souborech v rozmezí let 1911 až 1921. Zaměřila se „na ženu jako literární hrdinku a sledovala její postupnou proměnu v rámci jednotlivých sbírek“, a to s cílem „poukázat na autorčin rozmanitý způsob zobrazování ženských hrdinek a její hledání obrazu pravého ženství“.

Podstatným rysem předložené práce je analytický a interpretační přístup. Knihy *Plané milování*, *Dcery země* a *Mučenky* (jejichž volba je relevantně zdůvodněna) autorka postupně ve třech kapitolách nejprve souhrnně charakterizuje, poté se vždy ve vybraných povídkách podrobněji soustředí na postavy žen a jejich příběhy, typologickou různorodost, na jejich obraz a proměny. Postihuje přitom vnímavě a produktivně konflikty – vnějšího a vnitřního světa ústředních postav, jejich střety s prostředím přírodním i sociálním, se společenskými konvencemi, rozpornost ženského a mužského vnímání a pojetí vztahů. Úsilí o srovnávání vybraných jevů v paralelách spojuje na jedné straně hledání projevů sebevědomí v promluvách a jednání ženských postav, snaha zachytit, jak jsou ideje rovnoprávnosti s mužem v textech realizovány, případně stylizovány, na druhé straně jsou interpretace podpořeny vědomím koncepce jednotlivých knižních souborů, funkčním vnímáním jejich „prostorů“.

Ve čtvrté kapitole práce autorka navazuje na tyto rozbory (pojaté v zásadě standardně – v sledování dějových linií, postav a jejich promluvy) a tři knižní soubory osvětluje z hlediska „narativních strategií“, zaměřuje se na způsob vyprávění, resp. fokalizace, na „konstrukci postav fikčního světa“ (zásadně přitom vychází z naratologických konceptů a pojmů Stanzelových a Hrabalových). Tato její strategie, dvojí konfrontace, je vynalézavá a působí přesvědčivě. Umožňuje autorce ukázat ono „jak“, funkci zvolených prostředků vzhledem k utváření významů (lze říci rovněž: vnitřní „pravdivost“?) v hlavních i vývojových rysech.

V závěru autorka shrnuje své nálezy. Postupnou proměnu pojetí ženy a možností její (sebe)realizace v povídkách Marie Majerové – jeví se v postupu: od identifikace problému přes hledání cest k rovnoprávnosti k hledání smyslu vztahu s mužem, tedy naplnění života ženy už nějak sebevědomé v požadavku rovnosti – mohla přitom pojednat výrazněji i komplexněji, v širších souvislostech, resp. propojení tří rovin, které vyznačuje a slibuje titul: vyprávěcí strategie – žitá zkušenost – ideová konstrukce. Poněkud mechanicky a izolovaně v tomto ohledu působí závěrečný citát z T. G. Masaryka. K naznačenému propojení a posílení nadhledu v aspektech (převzatých nebo shledávaných) iniciačně apelativních intencí genderového charakteru by jistě pomohl větší rozhled v literatuře

předmětu, jejíž soupis je poněkud řídký, chybí v něm např. překvapivě *Píšící Minervy* Libuše Heczkové (zároveň do něj autorka nezahrnula všechny v textu zmiňované práce). V soupisu pramenů překvapuje – vzhledem k tématu – zase absence dalších próz Majerové bezprostředně koncepčně i časově souvisejících s pojednanými povídkovými soubory (především *Panenství*, *Náměstí republiky*), signalizující možnost naznačit podstatněji místo tematizovaných knih v souvislostech autorčina života a její tvorby v dobovém kontextu.

Práce je zpracována pečlivě a formulačně poměrně s jistotou; přehledně a účelně je strukturována. Ocenění zaslouží výklad zaměřený na jedinečnosti konceptu ženské postavy u Majerové, resp. snaha o jejich procítěné pochopení, schopnost identifikovat, doložit a postihnout ústřední fenomény, gesta a dynamizující principy vhodné k proponované interpretaci.

Celkově lze konstatovat, že Nikola Babilonová splnila stanovený cíl a ve své bakalářské práci prokázala schopnost literárněhistorického popisu a především účelného interpretačního přístupu. Její bakalářskou práci *doporučuji* k obhajobě a navrhuji hodnocení *výborně* (případně *velmi dobře* v závislosti na průběhu obhajoby).

PaedDr. Luboš Merhaut, CSc.

V Praze 25. srpna 2019